

Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: 3
Møtenr.: 8/2008
Møtedato: 25.11.08
Notatdato: 19.11.08
Arkivsaksnr.: 2008/200867
Saksbehandler: Guri Drottning Aarnes, Forskningsadministrativ avdeling

---

TVERRFAKULTÆRE OMRÅDER

Tidligere behandling i styret

8.9.08: vedtak om å gå videre med 6 forslag til tverrfakultære områder.

14.10.08: Vedtak om at SUM videreføres som senter direkte under universitetsstyret

Hovedproblemstillinger i saken

Styret har gitt status til seks tverrfakultære forskningsområder, forutsatt at det for hvert utarbeides programskisser som tilfredsstillende krav. Statusen innebærer en økonomisk støtte fra styret. På grunnlag av en revidert beskrivelse av området kalt Levekår i utviklingsland- helse, miljø og fattigdom besluttet rektor å gi SUM anledning til å levere en programskisse etter samme mal og med samme frist som de øvrige. Det foreligger dermed 7 programskisser til endelig vedtak.

Vurdering av skissene

- De faglige aktivitetene som skisseres, synes å være vel gjennomtenkte og i tråd med det styret selv har framholdt som områdenes hensikt og funksjon. Mulige tematiske overlappinger mellom områdene vil neppe bli noe problem
- Litt ulik organisering innenfor noen oppsatte krav fra styrets side, er både naturlig og akseptabelt..
- Det synes naturlig at SUM er vertsenhet for Levekårsområdet.
- Den foreslåtte organiseringen for MLS-området anbefales. Det bør foretas en nærmere gjennomgang av vedtakets følger for igangsatte prosesser vedrørende EMBIO.
- Fakultetene er tilbakeholdne med økonomiske bidrag til områder de selv ikke er vertskap for. Et visst økonomisk handlingsrom er viktig, selv om budsjettets størrelse og fordelingsnøkkel ikke er avgjørende for områdenes suksess. En kjernefinansiering fra styret vil bidra positivt. Potensialet for eksterne midler bør utnyttes godt.

Forslag til vedtak

1. Styret godkjenner alle de 7 fremlagte programskissene til tverrfakultære områder, med forslag til organisering, tentative budsjett og planer for faglige aktiviteter.
2. Universitetsdirektøren bes, sammen med EMBIOs styre, foreta en nærmere gjennomgang av vedtakets følger for igangsatte prosesser vedrørende EMBIO.
3. For hvert område bevilges 1,5 mill kroner for 2009, som primært skal gå til å lønne faglig leder, ev administrativ/koordinerende støtte, et Advisory Board og til å stimulere/fremme faglige aktiviteter.
4. For hvert område skal det utarbeides en to-årig programplan innen 1.april 2009, som forelegges styret til orientering. Her er det svært viktig å synliggjøre både interne og eksternt rettede aktiviteter, ikke minst kommunikasjons- og formidlingsrettede. Universitetsdirektøren bes følge opp arbeidet.
5. Områdene skal evalueres etter 2 år, på grunnlag av måloppnåelse i henhold til programplanen. Evalueringens utfall skal være avgjørende for videreføring av områdene som prioriterte tverrfakultære områder, med kjernebevilgning fra styret.

Vedlegg: Fremleggsnotat

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Tverrfakultære områder

Utgangspunktet

Universitetsstyret besluttet den 8. september 2008 å gå inn for å gi seks områder status som tverrfakultære forskningsområder, og bestemte samtidig at en skisse til programplan for hvert av områdene skulle utarbeides og legges fram for styret i novembermøtet.

Det foreslåtte området kalt Levekår, miljø og helse i utviklingsland ble av styret ikke ansett som tilstrekkelig bearbeidet på vedtakstidspunktet..

Styret vedtok den 14. oktober at SUM videreføres som en egen enhet direkte under universitetsstyret. I brev av 23.10 til SUM anbefalte rektor at et videre arbeid med forslaget burde skje i en arbeidsgruppe der involverte fakulteter er representert, for å sikre forankring. Dette har SUM nå fulgt opp. Beskrivelsen er vurdert til å tilfredsstillende de kravene styret har lagt til grunn for å gi prioritet som tverrfakultært forskningsområde. Det gis en god beskrivelse av sammenhengen mellom de tre hovedperspektivene levekår, helse og fattigdom. vil gi økt slagkraft for UiO gjennom bedre samordning og synliggjøring på institusjonelt nivå. SUM fikk anledning til å utarbeide en programskisse etter samme mal og med samme frist som de øvrige, noe SUM har gjort.

Om programskissene

Kravet til skissene var at de skal inneholde en kortfattet faglig plan, forslag til organisering og ledelse, samt budsjett for 2009 og langtidsbudsjett for de nærmeste 5 årene. Det skal framgå hvordan forskningsområdet avgrensner seg mot øvrige nærliggende områder og hvordan forholdet til de tilgrensende eksisterende satsingene under styret bør håndteres.

Det er innsendt skisser til følgende områder:

- Religion i pluralistiske samfunn (PLUREL)
- Miljøendringer og bærekraftig energi
- Kulturelle transformasjoner i globaliserings tidsalder (KULTRANS)
- Demokrati som idé og praksis (Demokratiprogrammet)
- Molecular Life Science (MLS@UiO)
- Kunnskap i skolen (KIS)
- Levekår i utviklingsland – helse miljø og fattigdom

Tabellen angir hvilke fakulteter/sentre/museer som har forpliktet seg på deltakelse, hvilke som blir vertsfakultet/enhet og hvilke som pt. oppgis å være potensielle deltakere, for de ulike områdene. I tillegg angis grenseflater mot andre områder:

Faglig mål, deltakelse, avgrensninger

Alle skissene beskriver konkrete faglige mål og strategier for å komme dit. Planer for faglige aktiviteter virker både gjennomtenkte og realistiske. For noen har planleggingen hatt som mål å etablere, for andre å konsolidere et tverrfakultært område. Som ventet viser skissene at områdene er i ulike faser. Det framkommer at grunnlaget for områdene, tverrfakultært samarbeid og aktivitet, er betydelig. Der omfanget foreløpig er beskjedent, vises det til sterk drivkraft, interesse og initiativ fra sentrale fagmiljøer.

	PLUREL	MILJØ	KULTRANS	DEMOKRATI	MLS	KIS	LEVEKÅR
TF	VERT						
SV	x	VERT	x	VERT		x	X
HF	x		VERT	X		X	
JUS	x	X	x	X		x	X
MN		X			X	X	
UV	x		x	potensiell		VERT	
MED					X		X
OD					X		
NHM					x		
KHM	x						
SUM		X					VERT
STK	potensiell			potensiell			
Grense- flate Samarbeid	KULTRANS CULCOM, Demokrati, Etikkprg, STK	Demokrati, KULTRANS CIENS,	CULCOM		CULCOM/ KULTRAN S, PLUREL, Miljø		Miljø KULTRANS Demokrati

Faglige aktiviteter

- Fagkonferanser og workshops – for nettverksbygging og faglig utveksling
- Utvikling av tverrfakultære forskningsprosjekter
- Publiseringstøttende og –stimulerende tiltak
- Tverrfakultære forskerskoler/kurs og undervisning på masternivå
- Forskerrekruttering, gjennom stipendiattilsetninger
- Tiltak som stimulerer, letter og fremmer ekstern finansiering, herunder den internasjonale
- Ekstern formidling, synliggjøring og profilering
- MLS@UiO foreslås konkret som et forskningsstrategisk rådgivende organ for UiO og fakultetene på området.

Organisering

- For fem av områdene er det enighet om å ha et vertsfakultet, som i samråd med styringsgruppen tilsetter/oppnevner faglig leder. For området Levekår i utviklingsland ønskes SUM som vertsenhet. For området Molecular Life Science ønskes ikke noe vertsfakultet. Det foreslås oppnevnt et områdestyre plassert i linjen direkte under rektor/universitetsstyret. For alle områdene foreslås at de involverte fakulteter er representert i styringsgruppen/områdestyret, og noen skriver at dette bør være forskningsdekanene. Styringsgruppene skal ha ansvar for overordnet strategi og budsjett for området.
- For flere av områdene planlegges det etablering av faglige/tematisk baserte koordineringsgrupper, med ledere som sammen med den tilsatte faglige lederen driver fram den faglige utviklingen på området.
- I tillegg til en faglig leder, i hel eller deltids stilling, satses det på en administrativ koordinator/nettverksbygger/administrator. De fleste legger vekt på at den administrative ressursen også benyttes til eksternt rettede kommunikasjonsoppgaver.

Budsjett og finansiering

På ulikt vis og i ulikt omfang innfris kravet om at minst to fakulteter forplikter seg økonomisk. Minimumsforpliktelsen er gjennom å bekrefte forskningstid blant egne forskere. For området Levekår i utviklingsland, der det foreløpig kun er snakk om forpliktelse fra deltakende fakulteter gjennom egne forskeres forskningstid. Også for områdene Miljøendringer og KIS er deltakende fakulteters økonomiske bidrag for 2009 beskjedent, sett bort fra den tid og innsats forskere vil legge inn. For de øvrige områdene dreier økonomisk bidrag fra deltakende fakulteter seg stort sett om stipendiatstillinger og noe frikjøp av tid til gruppeledere. Budsjettforslagene for 2009 varierer mellom 2,2 og 5,6 mill kr (forskertid ikke medregnet). For MLS-området foreligger ikke noe tallfestet

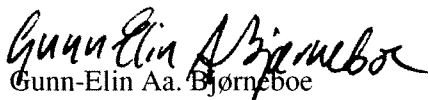
budsjett, kun indikasjoner på omfanget, og bevilgning fra styret på 2 mill kr. For Levekår og Miljø ligger det i budsjettforslagene øremerkede PhD-stipend fra UiO sentralt.

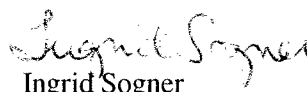
Vurdering av programskissene

- De faglige aktivitetene som skisseres, synes å være vel gjennomtenkte og i tråd med det styret selv har framholdt som områdenes hensikt og funksjon.
- Mulige tematiske overlappinger vil bli løst gjennom avgrensinger og mulige samarbeidsfelt.
- Ulik organisering innenfor noen oppsatte krav fra styrets side, er både naturlig og akseptabelt. Ulikhetene gjenspeiler områdenes karakter, utviklingsfase og nåværende plassering i eksisterende struktur. Det er viktig at fakultetene er representert i de relevante styringsgruppene og det bør fortrinnsvis være ved forskningsdekanene. For noen betyr dette å delta i utviklingen av flere områder, noe som kan gi stor gevinst mht kommunikasjon, grenseoppgang, formidling og strategiutvikling.
- Det synes naturlig at SUM er vertsenhet for Levekårsområdet.
- Den foreslåtte organiseringen for MLS-området anbefales, med følgende begrunnelse: Universitetsstyret vedtok 21.6.07 å videreføre EMBIO som strategisk satsing direkte under seg, med sikte på avvikling innen 2012. Ambisjonen for MLS@UiO bør være å bygge videre på det EMBIO representerer i dag, som inntil videre også innebærer styringsansvar for Bioteknologisenteret og EMBL-noden NCMM. Et områdestyre med de tre forskningsdekanene representert vil sikre fakultetstilknytningen. Det er en forutsetning at det arbeides fram en tilfredsstillende permanent organisatorisk løsning for de to sentrene BiO og NCMM. Universitetsledelsen bør sammen med EMBIOs styre foreta en nærmere gjennomgang av vedtakets følger for igangsatte prosesser vedrørende EMBIO.
- Foreløpig er fakultetene tilbakeholdne med å forplikte seg økonomisk for de områdene de selv ikke er vertskap for. Dette er forståelig, den økonomiske situasjonen tatt i betraktning. Fellesbudsjettets størrelse og finansieringsfordeling er ikke avgjørende for områdenes suksess. For de områdene som har et lite utgangsbudsjett vil dette imidlertid nokså raskt kunne oppveies gjennom et stort potensial for eksterne midler. Med en kjernefinansiering fra styret vil alle være rustet til å kunne etablere et koordinerende og slagkraftig miljø for både økt forskningsinnsats og strategisk utadrettet virksomhet.

Forslag til vedtak:

1. *Styret godkjenner alle de 7 fremlagte programskissene til tverrfakultære områder, med forslag til organisering, tentative budsjett og planer for faglige aktiviteter.*
2. *Universitetsdirektøren bes, sammen med EMBIOs styre, foreta en nærmere gjennomgang av vedtakets følger for igangsatte prosesser vedrørende EMBIO.*
3. *For hvert område bevilges 1,5 mill kroner for 2009, som primært skal gå til å lønne faglig leder, ev administrativ/koordinerende støtte, et Advisory Board og til å stimulere/fremme faglige aktiviteter.*
4. *For hvert område skal det utarbeides en to-årig programplan innen 1.april 2009, som forelegges styret til orientering. Her er det svært viktig å synliggjøre både interne og eksternt rettede aktiviteter, ikke minst kommunikasjons- og formidlingsrettede. Universitetsdirektøren bes følge opp arbeidet.*
5. *Områdene skal evalueres etter 2 år, på grunnlag av måloppnåelse i henhold til programplanen. Evalueringens utfall skal være avgjørende for videreføring av områdene som prioriterte tverrfakultære områder, med kjernebevilgning fra styret.*

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
Universitetsdirektør

Ingrid Sogner
Kst. forskningsdirektør

Vedlegg: Programskissene

Beskrivelsen av området Levekår i utviklingsland – helse, miljø og fattigdom